

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

113. Mors crudelis F. Francisci Martinez.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

stianum, & Cæli dominum à puero colere; Patribus annos iam quindecim inseruire, seque aded vnum ex iis esse; literas verò committendi haudquaquam confictas, sed legitimas & veras à Riccio in aula notissimo, & Mandarinis datas sancte affirmavit; quâ responsione nihil suppeditante in rem suam, asperior barbarus, pronum denuò iubet humi sterni, eadèmq; vt pridè sæuitia cædi; sed cum ad primas plagas deficeret, fore sibi crimini metuens, si quaestione illum occidisset, leuorum brachiis referri iussit in carcerem, vbi ad fores animam efflavit, Martij vigesimo sexto, anno seculi 6. ætatis trigesimo tertio, magni sui desiderium Sinis iuxta, & nostris relinquens, erat enim in quaestu animarum mirè ardens & vtilis, & precationi magnoperè deditus. Hamatus est extra urbis portam, sua in veste, suisque in manicis, & compedibus de ipsius iudicis mandato, fortè, nescio quid post mortem, morte grauius, coquentis; miseri certè, & infelicitè crudelis, & perfide qui esset cum accusatore, suoque Aitao, ausa nefaria pro commerito breui luiturus. Fuere tamen illa indicia Patribus ad ossa mortui ab aliis secernenda; cum inde Macaum transferri oportuit.

113.
Mors crudelis
F. Francisci Marti-
nez

Sequitur extremum nostrorum Sciaocensium discrimen; eius idem auctor quem dixi, qui Gubernatoris partes gerebat Vicarias; hic famam ambiens detectæ, & repressæ coniurationis, suum hoc præclarum facinus datis ad omnes Prouincias literis celebravit; at eæ magis periculi quàm remedij credulæ, obseruabant sese, cauebantque sibi leuissimis edictis in quibus Cataneus rebellionis nominabatur auspex, & que ipse in iis hoc insignitum titulo legit, cum purgata iam innocentiâ Nanchinum se referret. Mandauit idem homo scelerosus Præfili Sciaocensi, videret etiam atque etiam apud nos, ecquid armorum, aut militum, aut comæatus belliei lateret. Quod nostros Quanceensibus ignaros penitus non diu suspendit, promulgata mox nouarum rerum molitione Macaensi tantis in nos Sciaocem, ante beniuola, exarsit odiis, vt peculiare fuerit Dei munus nos à populo non discepi. Sed expectabamur in horas ad pessimam omnium lanienam tendenti forepe concidendi, iamque id Pechini, de Riccio factum rumor vulgauerat, cæterisque regno passim diuisis; visa quin etiam nonnullis, mora huius supplij lentior; ignem foribus nostris subiiciunt, viuos cum domo lignea moventia combusturi, nisi vigiles, & orantes, odor incendio præuius assillat. Sed illa tam florens Ecclesia, pars in idola reuoluitur; pars à nobis longissimè abstinet; suspitionum umbras omnes timent, & prodicionis videri conscij; fuere nihilominus qui Longobardum, Secretis monitis iuuarent, quòd tanti nefas perdyellionis, negarent ab sociis Riccij concipi potuisse; Præterea Sciaocem Longobardus, conscientie integræ generositate, & ingenio animosus, fixum huic erat, Protegi se sistere, & pro se & Cataneo, summi iuris vni omnem experiri; iamque ad hoc illi Gubernator copiam dederat. Apertè illum quos adhuc retinebat fideles Christiani à tentando Prætorio

in quo esset causa tormentis potius, quam rationibus agenda. Mitte-
ret ab se qui Proregem, plenè prius de omnibus edoctum iuridicè po-
suerent, liceret Longobardo se coram sistere. Audiuit Prorex benignè
admodum Procuratores tres ad hoc missos; Negavit Longobardo esse
opus ad purganda sibi, & sociis obiecta; compertum se tenere ab ex-
ploratoribus Macaum summissis, & primoribus Mandarinis, fuisse hanc
fabulam, malignitate primum furciferi calumniatoris compositam; au-
ctam verò deinde in tantos tumultus, metu improvido, Ministrorum
imprudentium; & aderat præsens Aitau, illorum præcipuus, quem
sui erroris tam euidenter Prorex admouit, vt Quanceum reuersus.
Vicarium suum acriter obiurgaret; cuius suasu, & iudicio sententia
præcoci Franciscum capitis damnasset, mature verò is de se ipse videret
qui eum inter quæstiones barbarè necasset, quæ Aitai testificatio
Francisci famam integravit; cuiusque hospitis, & Ignatii famuli serua-
vit vitam; quos alioqui hominum quantum est scelestissimus Vicarius,
clàm fame confici mandarant, ne qua extaret ansa residua, atrocitatem
parricæ ab se iniustitiæ accusandi; succurrit iis furtim misericordia
idololatrarum qui tenebantur eodem carcere, & ab Longobardo tres
Procuratores, necessaria tribuerunt. Verum enim verò, dum pro alio-
rum vita longè ac sedulo consulit, pro sua ipsemecum vita, tum fama
ed granius laboravit, quòd dedecoret aspersum illi probum Socie-
tatem nostram, omnèque Christianos. Regebat Sciaoceum rapacissi-
mus Mandarinus, vtque nulla est vsquam Sinis malitiosior in conciu-
nandis fraudibus natio, Gubernatoris illius inuentum vulgo credita
est accusatio Longobardi foedissima: in Palatij aditu occurrit carta,
in eius manus temerè proiecta, qui primus in illam incideret. Accu-
sabat adulterij Longobardum; nominabat adulteram; accusatores ede-
bat, sed nominibus tacitis, suburbij quatuor seniores, in quo degebat
Longobardus; iussam colligi cartam Gubernator, ad comitatum suum,
quali rem valde nouam, attonitum fingens, eam nihilominus in cogni-
tionem sui admittit tribunalis, lucrum vndeuis emuncturus; aut ex reo
conicto; aut ex accusatore falsario. At hic sine mora præuertens ho-
minem Longobardus, superiorem adit Mandarinum, & de reo actor,
in auditorio causarum palam citari aduersarios flagitat ad sustinendam
accusationem. Mandarinus in corruptæ Iudex, & perspicacissimæ probi-
tatis, statim diuinavit, Gubernatoris auarissimi hanc esse itropham, ad
fictum ex iure faciendum, qualem nuper misero Bonzi struxerat, quem
à se vix multa pecunia dimisit. Vocati ergo seniores; contestantur fal-
sò accusationem suo nomini adscriptam: de illa se quicquam nec scisse
vnquam, neque cogitasse; fraudem esse perfidi hominis tuæ ac Patris
innocentiæ conscitam; nec aliud ex iis, quæstione extortem, quæ sibi
affictam scripturam purgare coacti sunt. Imò illorum vius indignitate
rei & dolore flens, affirmabat, si tantum facinus, peregrino tam san-
cto imputasset, fore se suis sempiternum infamem, & cæli dominum,

L 1

114.
Calumnia
perfidiosif.
contra Lon-
gobard.